

Köy Okullarımızın Binaları Ve Bölmeleri Nasıl Olmalıdır? ⁽¹⁾

Cavit BİNBAŞIOĞLU

III

Bugünkü köy okullarımız böyle bir öğretim anlayışına imkân vermediği gibi, millî bayramlar için hazırladığımız temsilleri dahi köylüye gösterecek bir sahnedan mahrumdur. Bir kısım çalışkan meslektaşlarımız, hazırladıkları temsilleri köylüye temsil etmek için, okulun önüne derme çatma malzemelerle sahne yapmak zorunda kalıyorlar. Geçen sayıda çıkan fotoğrafin biri bir köy okulunda bu amaçla öğrencilerin sahne yapmalarını, diğeri de başka bir köy okulunda sahne yapıldıktan sonra öğrencileri temsil provası yaparken gösteriyor. Bir kısım arkadaşlar imkânsızlık yüzünden bunu da yapamadıkları için üzülmekte ve hevesleri kırılmaktadır.

Bu ifadelerle köy okulunda sahne ve temsil yeri bulunmasının zaruretini ortaya koymuş olduğumuzu zannediyoruz. Hazırladığımız köy okulu plânında iki dersliği bu amaçla bir araya getirdiğimizi yukarıda da belirtmiştik.

d — Okuma odası (kitaplık) :

Kitaplık, ilk bakışta, bir köy okulu için lüzumsuz gibi görünebilir. Yalnız öğrencilerin yetiştiği okul için bu belki doğrudur. Öğrenciler kitap okumak istediği zaman derslikte de okuyabilir; fakat asıl mesele, köylünün bilhassa okuldan mezun ettiğimiz gençlerin okuması, okutulmasıdır. Bu yapılmadıktan sonra bütün emeklerimizin boşa gideceğini bilmeliyiz. Bugüne kadar mezun ettiğimiz gençlerden kaç tanesi okulla ilgisini devam ettirmiştir? Zor karşısında kaldığı zaman aradığını nere-

den ve nasıl bulabileceğini bilen, kitaba bakmak ihtiyacını duyan kaç mezunumuz vardır? Bunun olmamasının çeşitli sebepleri vardır. En önemlileri şunlardır : Bir kere bunun metodunu öğrenci iken esashi olarak öğretmemiş yahut onlarda alışkanlık haline getirmemiştir; sonra köyün okulu bu anlayışa göre hazırlanmış değildir. Okullarımızda öğrenciler kitaplıkta çalışmak zevk ve alışkanlığını kazanmalıdır. Bunu okul içinde sade bir şekilde hazırlanmış kitaplıkla gerçekleştirebiliriz. Burada aradığını bulmanın metodunu öğrenen, zevk ve bilgi için okuma alışkanlığı kazanan, kapısının her zaman kendisine açık olduğunu bilen genç okul kitaplığına gelmek isteyecektir. Bu kitaplığa bir de lüks ve radyo temin edilecek olursa burası, köyde halk eğitiminin merkezi haline de gelebilir. Bu işin başarılabilmesi için kitaplığa konacak kitapların gönderilmesi gibi devlete, çeşitli vasıta ve fırsatlardan istifade ederek okunmasını sağlamak gibi öğretmene düşen fedakârlıklar da olacaktır. Bu fedakârlığa katlanmalıyız (2).

e — Sağlık odası :

Bugün köylere giden hükümet tabipleri ve sıhhat memurlarımız muayenelerini sıhhi olmayan köy odalarında yapmaktadırlar. Bu, mesleklerinin icabettirdiği şartlarla uyuşmayan bir olaydır. Yukarıda bahsi edilen köycülük teşkilâtının sağlıklı

(2) Köy okullarına Millî Eğitim Vekâletince bir kaç yıldır gönderilmekte olan «Köy yayımları» nı bu alanda atılmış büyük bir adım olarak karşılıyoruz.

(1) Bundan önceki yazılar, 3., 5. ve 8. sayılarda çıkmıştır.

HABERLER

İlgili memurlarının köye geldikleri zaman köyde, en iyisi köy okulunda kendilerine mahsus odaları olmalıdır. Biz bu amaçla plânımızda «sağlık odası» adıyla bir yer ayırdık. Sağlık odasının okulda bulunması, zaman zaman köylüyü okula çekme bakımından iyi bir şey olacaktır. Hatta okul bahçesinin müsait bir yerinde köylünün hayvanlarını hastalıklardan korumak için bir ilaç banyosu havuzunun yapılması ve bu suretle veteriner teşkilâtının da köy okulu ile ilgilendirilmesi aynı amaca hizmet edebilir.

g — Kooperatif :

Birçok şehir okullarında olduğu gibi köy okullarımızda da ayrı bir kooperatif odası yoktur; fakat kooperatif vardır. Kooperatif eşyaları öğretmen odalarında bulunmakta, satış da buralarda yapılmaktadır. Bunun sıkıntısını çeken bazı okul idarecileri bir miktar para bularak okulun bir yerine kooperatif olarak kullanılan bir yer yaptırıyorlar. Kooperatifin okul çatısı altında yer alması ve bunun okul binası plânlarında bulunarak okulla beraber yaptırılması gerektir. Kooperatifin ayrı bir yerde çalışması, hem karışıklıklara meydan bırakmıyacak hem de kooperatifin eğitim amacına uygun düşecektir. Bu sebeple, yaptığımız okul plânında bir kooperatif odası bulunmasını lüzumlu gördük.

ğ — Odunluk :

Köy okullarında odunluk veya kömürlük diye bir yer yoktur. Sobada yakmak üzere getirilen odunlar (Orta Anadolu'da tezekler) yersizlik yüzünden okulun tam giriş kısmındaki hol'e yığılmakta ve çirkin bir manzara arz etmektedir. Bu hal, okulun temiz tutulmasını güçleştirdiği gibi okulu teftişe gelen kimselerin öğretmenin temizliği hakkında fena bir kanaat edinmelerine de sebep olmaktadır. Biz bunun, okulun bodrum kısmında olmasını uygun bularak plânımıza aldık.

*
**

Bu yazılarımızla çevresine etki yapacak ve aynı zamanda okul çalışmalarını kolaylaştıracak bir köy okulunda bulunması gerekli bölümleri ve bunların pedagojik

Ege Bölgesi Köy Öğretmenleri Derneği Başkanı Mestan Yapıcı ile üyelerden M. Şükrü Koç ve Ahmet Giray'dan müteşekkil bir heyet Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlerin intibakı meselesi ve Yüksek Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlerin durumları hakkında ilgililerle görüşmek üzere Ankara'ya gelmişlerdir.

Yüksek Köy Enstitüsü mezunlarının durumu hakkında Müsteşarı ziyaret eden heyete sayın Osman F. Verimer, İlköğretim kanun tasarısı kanunlaştıktan sonra yüksek kısım mezunlarına müfettişlik hakkının verileceğini ifade etmişlerdir.

Heyet aynı dilekleri sayın Celâl Yardımcı'ya da arzetmiş, sayın Vekilimiz dileklerin not olarak verilmesini, durumu tetkik ettirip, neticeyi bildireceğini söylemişlerdir.

Yeni Bir kanun

İlkokul öğretmenlerinin İlk Öğretim Müfettişi olabilmeleri hakkında Burdur Millet Vekili Sayın Mehmet Özbek tarafından yeni bir kanun teklifi yapılmıştır. Bu konuda baş vurduğumuz Vekâlet ileri gelenleri, bu hükmün esasen İlköğretim Kanunu Tasarısında bulunduğunu, halen Başvekâlete sunulmuş olan İlköğretim Kanun tasarısı bu dönemde müzakere edilemediği takdirde Mehmet Özbek tarafından hazırlanan tasarının kanunlaşabileceğini ifade etmişlerdir.

zaruretlerini açıklamaya çalıştık. Köy okullarımızın bu bölüm ve kuruluşa sahip olması, öğrencilere ve çevresindekilere yeme, içme, giyinme, çalışma gibi yaşama ve hayat tarzı bakımlarından hiç şüphe yok ki müsbet tesirler yapacaktır. Böyle bir tesirin olmadığı yerde bilgiden ve onun yuvası olan okuldan bahsedilemez.

Sunduğumuz plânın bu ihtiyacı kısmen karşılayacağını sanıyoruz. Bununla beraber bu konuda kafa yoranların daha uygun plânlar meydana getirmeleri de mümkündür.